

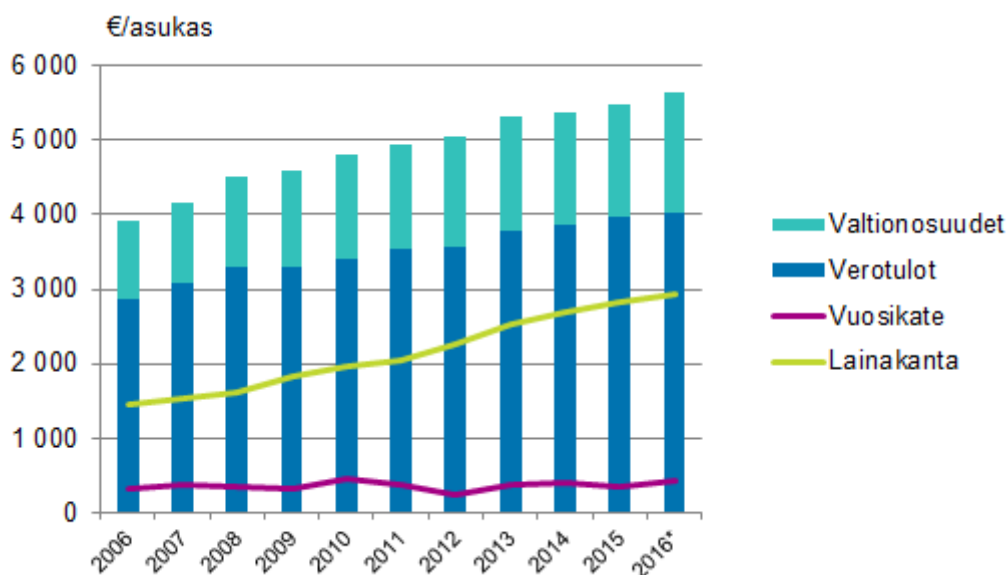
Kuntatalous neljännesvuosittain

2016, 4. vuosineljännes

Manner-Suomen kuntien lainakanta 16,0 miljardia euroa vuonna 2016

Tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien lainakanta oli vuoden 2016 päättyessä 16,0 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna 0,5 miljardia euroa eli 3,4 prosenttia. Kasvu oli edellisvuotta hitaampaa, jolloin se oli 5,6 prosenttia. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuosittain -tilastosta, jota varten kerättiin vuoden 2016 tilinpäätösarviotietoja kaikilta Manner-Suomen 297 kunnalta ja 138 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2006–2016*

Vuosien 2006–2015 väestötietona on käytetty kunkin vuoden väkilukua 31.12. Vuoden 2016 arviotiedoissa on käytetty väkilukua 31.12.2015.

*Tilinpäätösarviot

Kuntien ja kuntayhtymien talous

Vuoden 2016 tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu toimintakate heikkeni 0,4 miljardia euroa eli 1,4 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kuntien verorahoitus, joka koostuu verotuloista ja valtionosuuksista, kasvoi 3,0 prosenttia edellisvuodesta ja oli yhteensä 30,7 miljardia euroa. Verotulojen osuus verorahoituksen kasvusta oli 0,3 miljardia euroa ja valtionosuuksien osuus 0,6 miljardia euroa. Manner-Suomen kunnat saivat verotuloja asukasta kohden 4 025 euroa ja valtionosuuksia 1 608 euroa.

Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui vuoden 2016 tilinpäätösarvioiden mukaan 26,8 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli yhteensä 2,4 miljardia euroa. Vuonna 2016 kaikkiaan 18 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun sitä edellisellä vuonna vuosikate oli toteutumatietojen mukaan negatiivinen 13 kunnalla. Vuonna 2016 vuosikate oli Manner-Suomessa asukasta kohden 440 euroa.

Manner-Suomen kuntien lainakanta oli vuoden 2016 lopussa 16,0 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna 0,5 miljardia euroa eli 3,4 prosenttia. Kasvu oli edellisvuotta hitaampaa, jolloin se oli 0,8 miljardia euroa eli 5,6 prosenttia. Asukasta kohden Manner-Suomen kuntien lainat olivat 2 938 euroa, kun edellisellä vuonna vastaava lainamäärä oli 2 841 euroa. ¹⁾

Manner-Suomen kuntayhtymien arvioiden perusteella niiden yhteenlaskettu toimintakate pieneni edellisvuodesta yhteensä 48 miljoonaa euroa eli 5,5 prosenttia. Vuosikate heikkeni yhteensä 50 miljoonaa euroa eli 6,4 prosenttia. Kuntayhtymien lainakanta oli vuoden 2016 päättyessä yhteensä 3,1 miljardia euroa, joka oli 3,5 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana.

Tietoa tilastosta

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto on 1.–3. neljänneksellä otostutkimus, joka kuvaa Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä neljännesvuosittain. Neljännen neljänneksen tilastojulkistusta varten tiedot kerätään kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilaston tiedot ovat ennakkollisia ja ne tarkentunevat tulevissa julkaisuissa. Neljännesvuosittaisia kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tietoja ei julkaista.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa julkistetut tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tietoihin liikelaitosten erilaisen käsittelytavan vuoksi. Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas vuosina 2013–2015 julkaistussa kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastossa näin ei tehty.

1) Väestötietona on käytetty Manner-Suomen väkilukua 31.12.2015.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotietoja (sisäiset erät eliminoitu), miljoonaa euroa	4
Liitetaulukko 2. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja (sis. sisäiset erät), miljoonaa euroa	4
Tietojen tarkentuminen.....	5
Laatuseloste: Kuntatalous neljännesvuosittain.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietoja (sisäiset erät eliminoitu), miljoonaa euroa ¹⁾

	Kunnat		Kuntayhtymät	
	2016	Muutos, %	2016	Muutos, %
Toimintakate (+/-)	-28 695	1,4	824	-5,5
Verotulot	21 969	1,4		
Valtionosuudet	8 775	7,1		
Rahoitustuotot	589	-3,4	23	-33,7
Rahoituskulut	236	-12,3	113	-7,5
Vuosikate (+/-)	2 402	26,8	734	-6,4
Poistot ja arvonalentumiset	2 047	-1,7	576	0,7
Satunnaiset erät (+/-)	265	-20,0	64	3509,9
Tilikauden tulos (+/-)	620	331,5	222	3,8
Investointimenot yhteensä	3 357	-7,1	855	8,5
Lainakanta, neljänneksen lopussa	16 039	3,4	3 148	3,5

1) Tietoihin on yhdistetty liikelaitokset ja sisäiset erät on eliminoitu. Vuoden 2016 tiedot ovat tilinpäätösarvioita. Muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Liitetaulukko 2. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja (sisäiset erät), miljoonaa euroa ¹⁾

	1.-4. neljännes			
	Kunnat		Kuntayhtymät	
	2016	Muutos, %	2016	Muutos, %
Tuloslaskelma:				
Toimintatuotot yhteensä	12 213	-2,5	13 779	0,8
Myyntituotot	5 278	-2,8	12 710	0,9
Maksutuotot	1 814	2,1	539	11,0
Tuet ja avustukset	754	-9,9	177	-8,9
Muut toimintatuotot	4 368	-2,5	353	-7,6
Valmistevarastojen muutos (+/-)	0	23,1	-1	-65,2
Valmistus omaan käyttöön	443	-12,9	6	-26,3
Toimintakulut yhteensä	41 352	0,2	12 960	0,3
Henkilöstökulut	14 460	-1,0	6 260	-0,5
Asiakaspalvelujen ostot	11 717	2,7	1 541	9,5
Muiden palvelujen ostot	7 045	-1,4	2 688	-2,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 882	-1,5	1 649	2,5
Avustukset	2 587	2,8	182	4,3
Muut toimintakulut	3 661	-1,0	642	-6,1
= Toimintakate (+/-)	-28 695	1,6	824	10,8

1) Tiedot sisältävät liikelaitokset sekä kunnan/kuntayhtymän eri tehtävien väliset sisäiset erät. Toimintakulut sisältävät omaan käyttöön valmistuksen menoja. Vuoden 2016 tiedot ovat tilinpäätösarvioita. Muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Tietojen tarkentuminen

Muutos ensimmäisestä julkaisusta¹⁾

				1. julkistus, milj. €	Uusin julkistus, milj. €	Tietojen tarkentuminen, milj. €	Tietojen tarkentuminen, %
Alue	Erä	Vuosi	Neljännes				
Kunnat	Toimintatuotot yhteensä	2016	1	1 974	1 707	-266	-13,5
			2	3 993	3 722	-272	-6,8
			3	5 614	5 487	-127	-2,3
	Toimintakulut yhteensä	2016	1	9 019	8 616	-403	-4,5
			2	18 536	18 032	-504	-2,7
			3	27 444	26 866	-579	-2,1
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2016	1	15 116	15 106	-10	-0,1
			2	14 895	14 884	-10	-0,1
			3	14 899	14 892	-7	0,0
Kuntayhtymät	Toimintatuotot yhteensä	2016	1	3 284	3 315	31	1,0
			2	6 696	6 699	3	0,0
			3	10 016	9 938	-77	-0,8
	Toimintakulut yhteensä	2016	1	2 920	2 901	-19	-0,6
			2	6 488	6 113	-376	-5,8
			3	9 301	9 153	-148	-1,6
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2016	1	2 963	2 963	0	0,0
			2	2 999	2 999	0	0,0
			3	3 029	3 029	0	0,0

1) Tietoihin on yhdistetty liikelaitokset ja sisäiset erät on eliminoitu.

Laatuseloste: Kuntatalous neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ovat mukana tilaston tiedustelussa. Tilaston tavoitteena on tuottaa nopeaa ja luotettavaa tietoa kuntasektorin talouden vuoden sisäisestä kehityksestä ja sen käännepeisteistä. Tilastoa varten kerätään tietoa valituista eristä tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja taseesta. Tiedot julkaistaan ainoastaan Manner-Suomi yhteensä -tasolla.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet ja lausunnot sekä JHS-tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille. Kuntajaoston yleisohjeiden kokoelma löytyy Kuntaliiton sivuilta. (Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä).

Tilaston tuottaa Tilastokeskus, mutta vuoden viimeistä neljänneistä koskevat tiedot kerätään yhteistiedonkeruulla valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä. Tiedonantovelvoite perustuu tilastolakiin (280/2004). Lain 14 §:n mukaan kunnat ja kuntayhtymät ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Tilaston tietoja käytetään kunnallistalouden neljännesvuosiseurantaan, kansantalouden tilinpidon neljännesvuosittilaston lähtötietoina, EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen tulo- ja menotilaston sekä EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon lähtötietoina. Tilastoa kehitetään yhteistyössä pääkäyttäjien kanssa.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastolla mitataan kuntien ja kuntayhtymien budjettitalouden eräiden menojen, tulojen, investointien, lainojen ja saatavien kehitystä neljännesvuosittain. Kunnat ja kuntayhtymät vastaavat kyselyyn sähköisellä lomakkeella internetin välityksellä. Tunnuksella lomakkeelle toimitetaan kunnille ja kuntayhtymille kyselyn avautuessa.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto on otostutkimus ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä ja kokonaistutkimus vuoden viimeisellä neljänneksellä. Koska tilaston tiedot perustuvat otokseen ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä, on tiedoissa näillä neljänneksillä otannasta johtuvaa virhettä, joka vaihtelee muuttujittain ja neljänneksittäin. Erityisesti investointeihin ja osaan pienimmistä tase-eristä liittyy muihin eriin verrattuna näillä neljänneksillä merkittävämpää virhettä, joka johtuu näiden erien satunnaisuudesta perusjoukossa ja suuresta vaihtelevuudesta neljänneksestä toiseen. Otanta-asetelman osituksen määrittely toimintakulujen koon mukaan aiheuttaa myös sen, että tilaston tiedot ovat luotettavampia tuloslaskelman osalta kuin taseen osalta.

Tutkimuksen perusjoukko koostuu Manner-Suomen kaikista kunnista ja kuntayhtymistä, jotka ovat voimassa kunkin tilastovuoden alussa. Perusjoukosta on poimittu 80 kunnan ja 69 kuntayhtymän otos.

Kuntien ja kuntayhtymien otanta perustuu ositettuun yksinkertaiseen satunnaisotantaan. Kuntien perusjoukko on ositettu toimintakulujen suuruuden mukaan viiteen eri ositteeseen. Vuoden 2016 perusjoukossa on 297 kuntaa. Otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kunnat, jotka olivat vuoden 2014 tilinpäätöksessä toimintakuluiltaan yli 200 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntia oli 33. Loput 47 kuntaa valittiin satunnaisotoksella neljästä jäljelle jääneestä ositteesta.

Kuntayhtymien ositteita oli pienemmän perusjoukon vuoksi neljä. Vuoden 2016 perusjoukossa on 138 kuntayhtymää. Otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kuntayhtymät, jotka olivat vuoden 2014 tilinpäätöksessä toimintakuluiltaan yli 100 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntayhtymiä oli 29.

Loput 40 kuntayhtymää valittiin satunnaisotoksella kolmesta jäljelle jääneestä ositteesta. Ensimmäisen, toisen ja kolmannen neljänneksen otoksen perusjoukkoon otettiin vain koko vuoden 2016 toiminnassa olevat kuntayhtymät. Toimintansa vuoden 2016 aikana lopettavat kuntayhtymät kuuluvat kuitenkin viimeisen neljänneksen kokonaistiedusteluun.

Tilastossa noudatetaan otoksen rotaation periaatetta, jossa satunnaisotannon piirissä olevista kunnista ja kuntayhtymistä noin viidennes vaihtuu vuosittain.

Vuoden viimeisen neljänneksen tiedot kerätään kaikilta kunnilta ja kuntayhtymiltä Manner-Suomessa. Näin ollen näihin tietoihin ei sisälly otannasta johtuvaa virhettä. Viimeisen neljänneksen tiedot kerätään kuitenkin ennen kuin kunnat ja kuntayhtymät ovat tehneet lopullisen tilinpäätöksensä, joten vastaajien antamat tiedot ovat vastaajien arvioita niiltä osin, kun kirjanpito ei ole vielä valmistunut. Koko tilastovuotta koskevat viimeisen neljänneksen tiedot tarkentuvat myöhemmin kuntatalous-tilaston lopullisten tilinpäätösten julkistuksessa.

3. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto julkaistaan neljä kertaa vuodessa noin kaksi kuukautta kunkin neljänneksen päättymisen jälkeen. Katso tarkemmat julkaisuajankohdat osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

Tilaston tiedot kerätään tuloslaskelman ja rahoituslaskelman investointitietojen osalta kumulatiivisina tilastovuoden alusta kunkin neljänneksen loppuun saakka. Tasetiedot kerätään kunkin neljänneksen päättymispäivän mukaisina. Tällöin vuoden viimeisen neljänneksen tiedot vastaavat koko vuoden kertymätietoja ja päättävää tasetta.

Tilaston tiedot julkaistaan ennakkollisina ja ne voivat tarkentua viimeisen vuoden ajalta vastaajien tarkentaessa aikaisempien neljännesten tietojaan. Lopulliset tilinpäätöstiedot julkaistaan kuntatalous-tilastossa.

4. Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Tilaston tietoja on julkaistu vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Tilaston tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tietoihin liikelaitosten erilaisen käsittelytavan vuoksi. Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas vuosina 2013–2015 julkaistussa kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastossa näin ei tehty.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla. Verkkosivuilla olevasta tilastotietokannasta tiedot ovat saatavilla aikasarjana vuodesta 2016 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ks. kohta 4. edellä

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Ks. kohta 4. edellä

Lisätietoja

Karen Asplund 029 551 3611
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kuntatalous@stat.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kuntatalous neljännesvuosittain, 4. neljännes 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4112 (pdf)
ISSN 2343-4112 (print)